

Raadsvoorstel

Opsteller

Roessink, Guusje

Vergadering van

12 mei 2025

Kenmerk

Z/25/082860 / D/25/181516

Portefeuillehouder

Jacques Rozendaal

Portefeuille

Onderwijs (incl. Huisvesting, leerplicht, leerlingenvervoer en passend onderwijs)

Onderwerp

Verordening leerlingenvervoer gemeente Woerden 2025

Samenvatting

Wij stellen de raad voor om de Verordening leerlingenvervoer Woerden 2025 vast te stellen. Het belangrijkste gevolg is dat de nieuwe verordening beter zal aansluiten bij de huidige praktijk in het leerlingenvervoer, aangezien de huidige verordening sterk verouderd is. De nieuwe verordening benadrukt de zelfredzaamheid van leerlingen in het vervoer. Door meer in te zetten op zelfstandig reizen, kan de druk op aangepast vervoer (vervoer per taxibus) teruggedrongen worden en wordt de zelfstandigheid en zelfverzekerdheid van leerlingen gestimuleerd. Op de langere termijn zal deze aanpassing ook kosten kunnen besparen. Na vaststelling en bekendmaking van de voorliggende verordening wordt de verordening leerlingenvervoer Woerden 2009 ingetrokken.

Gevraagd besluit

De Verordening leerlingenvervoer Woerden 2025 vast te stellen.

Inleiding

De Verordening Leerlingenvervoer gemeente Woerden regelt dat ouders in bepaalde situaties een vergoeding kunnen krijgen voor het vervoer van hun kind naar de dichtstbijzijnde toegankelijke school. De verordening leerlingenvervoer is een opneinde-regeling. De gemeente is verplicht leerlingenvervoer te vergoeden als de aanvraag aan de criteria voldoet. Desalniettemin heeft de gemeente binnen het kader van de wet - en dus ook rekening houdend met de draagkracht van de leerling en zijn ouders - voldoende beleidsvrijheid het leerlingenvervoer doelmatig in te richten. Het uitgangspunt daarbij is dat de verantwoordelijkheid voor het schoolbezoek van de leerling bij de ouders blijft.

Het leerlingenvervoer bestaat uit vier vergoedingsmogelijkheden:

1. Vergoeding voor fietsvervoer
2. Vergoeding voor openbaar vervoer
3. Vergoeding voor eigen vervoer
4. Aangepast vervoer (vervoer per taxibus)

Het aantal leerlingen met behoefte aan en recht op aangepast vervoer stijgt. Ze gaan naar meer bestemmingen en deze bestemmingen liggen vaak ver buiten onze gemeente. Dat betekent dat er meer leerlingen per dag over meer routes rijden en de routes lang zijn. Dat leidt tot een toename van de druk op het aangepast vervoer en een toename in kosten. Tegelijkertijd kampen de vervoerders van het aangepast vervoer landelijk met een personeelstekort. Hierdoor is het vaak niet mogelijk om het aangepast vervoer uit te breiden. Om de druk op het aangepast vervoer te verminderen, de kwaliteit van het vervoer te waarborgen en de werkelijke uitgaven van het leerlingenvervoer op de begrote bedragen passend te maken zijn maatregelen nodig. Het aanpassen van de regelgeving, waaronder deze Verordening Leerlingenvervoer, is een van deze maatregelen.

Participatieproces

Bij het herschrijven van de verordening is op verschillende manieren om participatie gevraagd. Ten eerste zijn er meerdere gesprekken gevoerd met de consulent leerlingenvervoer van onze gemeente. Deze consulent beoordeelt de aanvragen voor leerlingenvervoer en staat in direct contact met de ouders. Tevens geeft de consulent uitvoering aan de verordening. Middels de input van de consulent hebben wij ook de feedback en verbeterpunten van ouders meegekregen. Ten tweede zijn ouders direct bevraagd over verbeterpunten in het vervoer tijdens de ouderbijeenkomsten over de touringbus die in Woerden leerlingen vervoert. Een aantal van deze punten is meegenomen in het herijken van de verordening. Ten derde heeft de participatieraad een advies uitgebracht over de voorliggende verordening. Deze adviespunten zijn overwogen en waar mogelijk of gewenst meegenomen.

Wat willen we bereiken

Er zijn met de herziening van de verordening leerlingenvervoer een aantal beoogde effecten. Deze effecten zijn:

- Een verordening die beter aansluit op de huidige praktijk.
- Het bevorderen van zelfstandigheid en zelfredzaamheid van de leerling door in te zetten op zelfstandig vervoer
- De druk op het aangepast vervoer (vervoer per taxibus) te verlagen
- Het leerlingenvervoer op de lange termijn betaalbaar te houden.

Wat gaan we daarvoor doen

De verordening is deels herschreven op basis van de VNG Modelverordening leerlingenvervoer. Deze modelverordening is vernieuwd na feedback van een klankbordgroep van gemeenten en een belangenorganisatie van ouders. Verder is de nieuwe verordening zodanig geformuleerd, dat er een stappenplan is ingebouwd voor de beoordeling van de aanvraag voor leerlingenvervoer. Er wordt eerst gekeken naar de zelfredzaamheid van de leerling en wat er wel mogelijk is, in overleg met de ouders. Als zelfstandig of eigen vervoer niet mogelijk is, wordt aangepast vervoer ingezet. Zo worden alle vier de mogelijkheden voor leerlingenvervoer zorgvuldig overwogen.

Argumenten

1.1. De huidige verordening is verouderd en sluit onvoldoende aan op de praktijk

De huidige verordening stamt uit 2009. Inmiddels is het landschap van het leerlingenvervoer flink veranderd. Het onderwijs heeft ontwikkelingen doorgemaakt en er is een toename in het gebruik van leerlingenvervoer. De voorliggende verordening is deels herschreven op basis van de VNG

Modelverordening leerlingenvervoer. Deze modelverordening is vernieuwd na feedback van een klankbordgroep van gemeenten en een belangenorganisatie van ouders. In de verordening is beoogd om de informatie duidelijker en toegankelijker te beschrijven. Eerder waren artikelen onduidelijker, waardoor hier in de uitvoering nog niet altijd even scherp op gestuurd kon worden. In de voorliggende verordening zijn de formuleringen aangepast. Ook is bijvoorbeeld meegenomen dat een vervoerstraining of leerlingenvervoer ontwikkelplan kan worden opgesteld, om met begeleiding de leerling zelfstandiger te kunnen laten reizen. Daarnaast is een voorbeeld van een aanpassing dat het ook mogelijk is om een vergoeding te krijgen voor de aankoop of huur van een (elektrische) (bak)fiets.

1.2. Inzet op zelfstandig reizen

In de voorliggende verordening is als doel gesteld om meer in te zetten op zelfstandig reizen. Dit doel sluit aan bij resultaat 5.4.2. uit de Maatschappelijke Agenda 2023-2027: Meer kinderen/jongeren die gebruikmaken van jeugd- en/of leerlingenvervoer reizen zelfstandig.

Meer leerlingen met recht op leerlingenvervoer zullen door deze wijzigingen middels andere vergoedingsmogelijkheden dan de taxibus (het openbaar vervoer, de fiets of eigen vergoeding) naar school reizen. Door te sturen op zelfstandig vervoer zullen meer leerlingen gedurende hun schoolcarrière leren om zelfstandig te reizen, door bijvoorbeeld een vervoerstraining of een leerlingenvervoer ontwikkelplan. Dit is bevorderlijk voor de algemene ontwikkeling van deze leerlingen.

1.3. Verlagen druk op het aangepast vervoer (vervoer per taxibus)

De wijzigingen in de voorliggende verordening zorgen voor drukverlichting in het aangepast vervoer en bevordering van het zelfstandig reizen. Op dit moment maakt het grootste deel van de leerlingen gebruik van aangepast vervoer. Door de grote vraag en het beperkte aanbod door landelijke personeelstekorten, is de druk op het aangepast vervoer hoog. Per taxibus worden er veel leerlingen tegelijkertijd vervoerd, waardoor de reistijd vaak langer is en de kwaliteit van het vervoer afneemt door de tijdsdruk van chauffeurs. Door de leerlingen die dat kunnen zelfstandig te laten reizen en uit het aangepast vervoer te halen, beogen we meer ruimte in het aangepast vervoer te creëren, waardoor de groep leerlingen, die echt afhankelijk is van het aangepast vervoer, altijd plaats heeft in de taxibus en de reistijd afneemt.

1.4. Betaalbaarder vervoer

De kosten van het aangepast vervoer lopen steeds meer op. Mede door stijgende kosten en indexaties, maar ook door bijvoorbeeld de inzet van onderaannemers. Deze zijn nodig, omdat door personeelstekorten de vervoerder niet genoeg eigen chauffeurs heeft. Op dit moment zijn de jaarlijkse kosten per leerling voor het aangepast vervoer c.a. € 6.000,- per leerling. Deze kosten zijn per leerling significant hoger dan de jaarlijkse kosten voor OV-vervoer per leerling van Woerden naar bijvoorbeeld Gouda of Utrecht. De verwachting is dat er door de voorgestelde wijzigingen in de verordeningen minder leerlingen met het aangepast vervoer zullen reizen, waardoor de totale jaarlijkse kosten voor het leerlingenvervoer lager worden.

Kanttekeningen, risico's en alternatieven

2.1. Wijzigingen bij leerlingen in aangepast vervoer

Sommige leerlingen die nu middels aangepast vervoer naar school gaan zullen door de wijzigingen nu recht hebben op een andere vervoersvoorziening. Ouders en leerlingen van wie de situatie wijzigt als gevolg van de nieuwe verordening (beoogde ingangsdatum per direct), houden recht op de voorziening volgens de Verordening leerlingenvervoer Woerden 2009 gedurende de looptijd van de

beschikking. Wanneer er een nieuwe aanvraag ingediend wordt of wanneer er zaken wijzigen in de situatie van de ouder zal de aanvraag middels de nieuwe verordening worden beoordeeld. We schatten in dat deze wijziging effect gaat hebben op een klein aantal leerlingen. Deze leerlingen houden recht op leerlingenvervoer. Deze groep reist niet meer (altijd) met een taxi, maar met een andere vervoersvoorziening naar school. Hiermee wordt ook het eigen vervoer door de ouder bedoeld. Er is ook een combinatie aangepast vervoer en eigen vervoer mogelijk.

2.2. Aangepast vervoer blijft beschikbaar voor leerlingen die daar recht op hebben

We begrijpen dat de wijziging voor ouders en leerlingen onduidelijkheid en onrust kan veroorzaken. We bekijken samen met ouders wat de beste oplossing en de beste alternatieve reisvoorziening is, passend bij de individuele situatie van de leerling. De groep leerlingen die niet of nooit met het ov, fiets of andere vervoersvoorziening kan reizen vanwege lichamelijke of geestelijke beperking, langdurige ziekte etc. worden hierbij uiteraard niet meegenomen en blijven recht houden op aangepast vervoer. Met deze aanpassing in de verordening beogen we meer ruimte in het aangepast vervoer te creëren, waardoor deze groep leerlingen, die echt afhankelijk is van het aangepast vervoer, altijd plaats heeft in de taxibus.

Financiële gevolgen van het voorgestelde besluit

Het aanpassen van de Verordening Leerlingenvervoer Woerden is nodig om de uitgaven aan het leerlingenvervoer, die steeds stijgen en dreigen het beschikbare budget te overstijgen, met de beschikbare middelen in lijn te brengen. Door de focus op zelfstandig reizen door middel van openbaar vervoer en fietsvervoer, wordt beoogd dat het aangepast vervoer gaat terugnemen. Op dit moment zijn de jaarlijkse kosten per leerling voor het aangepast vervoer c.a. € 6.000,- per leerling. Deze kosten zijn per leerling significant hoger dan de jaarlijkse kosten voor OV-vervoer per leerling van Woerden naar bijvoorbeeld Gouda of Utrecht. De verwachting is dat er door de voorgestelde wijzigingen in de verordeningen minder leerlingen met de aangepast vervoer zullen reizen, waardoor de totale jaarlijkse kosten voor het leerlingenvervoer lager worden.

Een prognose van de verwachte verlaging van de totale jaarlijkse kosten wordt op een later moment in het jaar, als de aantallen leerlingenvervoer voor schooljaar 2025-2026 bekend zijn, opgemaakt en zal tegen die tijd worden gedeeld.

Communicatie

Ouders worden voor de zomervakantie geïnformeerd over de nieuwe regelgeving. De bekendmaking wordt gedaan via het e-mailadres van de gemeente leerlingenvervoer@woerden.nl en via de website van de gemeente. De verordening wordt gepubliceerd op www.overheid.nl. De meest betrokken scholen en de samenwerkingsverbanden zijn geïnformeerd over de relevante wijzigingen in de regelgeving.

Vervolgproces

Na bekendmaking van de verordening, is deze per direct van kracht. Nieuwe aanvragen voor leerlingenvervoer zullen vanaf die datum volgens de nieuwe regelgeving worden beoordeeld. Ouders en leerlingen van wie het recht wijzigt als gevolg van de nieuwe verordening, houden recht op de voorziening volgens de Verordening leerlingenvervoer gemeente Woerden 2009 gedurende de looptijd van de beschikking.

- Scholen, ouders en leerlingen worden voor de zomervakantie van 2025 geïnformeerd over de nieuwe verordening en over de gevolgen die er mogelijk voor hen ontstaan.

- In het najaar van 2025 zullen nieuwe, bij deze verordening passende, Beleidsregels leerlingenvervoer aan het College van B&W ter besluitvorming worden voorgelegd.
- Wanneer de nieuwe beleidsregels worden vastgesteld treden deze in werking per de eerste van de opvolgende maand.
- De beoogde drukvermindering op het aangepast vervoer en kostenbesparing zullen we nauwkeurig blijven volgen. We zullen uw raad hierover informeren.

Bevoegdheid raad

De raad is bevoegd om over dit voorstel een besluit te nemen op grond van de Gemeentewet, art. 147.

Bijlagen

Raadsbesluit Verordening leerlingenvervoer gemeente Woerden 2025

Verordening leerlingenvervoer gemeente Woerden 2025